

Porodní báby, narození a záchrana Mojžíše

Převod materiálu

Tomáš Pavelka

Pořadí v lekci

19

Exodus 1-2,10

- Na úvod jsou uvedena jména všech Izraelských kmenů s tím, že každý přišel do Egypta se svou rodinou. To za prvé proto, aby se ukázalo, že příběh pokračuje. Co prožil Abraham, Izák a Jákob, co se naučil Josef a jeho bratři ve všech těch dobrodružstvích předchozích kapitol, to nedělali proto, aby se na to zapomnělo a začínalo se zase od znova. I pro nás je dobré znát příběhy našich předků — a zejména našich předků ve víře. Prostě proto, abychom znova „neobjevovali Ameriku“, abychom se zejména mohli poučit z jejich chyb, případně i z toho, co vyřešili dobře.
- Dvanáct praočků je uvedeno také proto, aby bylo vidět, že Izrael se v Egyptě nerozplynul, nestali se z nich „běžní lidé“, ale zachoval si v Egyptě odlišnost. Bůh zůstal se svým lidem i v Egyptě, požehnání otcům přišlo, bez jakýchkoliv zásluh, na syny.
- **Všech, kdo vzešli z Jákobových beder, bylo sedmdesát.** – vzpomeňme, že Ježíš vysílá nejdříve dvanáct a později sedmdesát svých učedníků. Souvislost je zde.
- Ve faraonově zemi je rozpor. Vidí v Izraeli cizí lid a jedním dechem se bojí toho, že odtáhne ze země. ?ekali bychom buď-anebo: Buď jsou cizí, tedy může být jen rád, když odejdou, nebo jsou naši, a pak se jich přece není třeba bát. Ale hůř je vždy nesmyslný a hroší lidé potěbují blízko u sebe někoho, kým by zároveň mohli pohrdat, koho by mohli ponižovat.
- **porodním bábám, z nichž jedna se jmenovala Šifra a druhá Púá** – jen prosté ženy s tehdy opovrhovaným povoláním, jen se v příběhu mihnou, ale pro jejich statečnost známe na věky jejich jméno. Povzbuzení, že i náš, třeba obyčejný, životní příběh má před Bohem velký význam a naše jméno bude jednou známo všem věrným, pokud si zachováme statečnou víru.
- **porodní báby se bály Boha** – tj. už se nemuseli bát lidí. Báze před Bohem rád přirovnávám k pocitu dítěte za štědrověrného věra. Vše, co se děje za zavřenými dveřmi kolem stromku je tajemné, budí vážnost a zároveň touhu tu nádheru vidět. Báze před Bohem má něco z úcty k lidem, které máme rádi – BOJÍME se je ranit, zklamat. Na některé věci, které by se jich dotkly, ani nepomýšlíme.
- a? to zní dosti pochmurně, strach je pro ?lověka zejména ta nejsilnější motivace. Máme třeba někoho rádi, něco bychom pro něj rádi udělali, ale bojíme se. Bát se Boha tohle celé obrací: Když jsme třeba jediní, kdo může někomu pomoci, překonáme strach, protože se více bojíme, co by na to řekl Bůh, kdybychom nejednali. To je i případ těch porodních bab.

- **Každého syna ... ho?te do Nilu** – svého druhu humor, protože Mojžíšova matka skute?n? Mojžíše „hodí do Nilu“ – a Mojžíš se stane v Egypt? princem. Faraon si cht?l Izraelce držet co nejvíc od t?la a te? je bude mít v rodin?.
- **Muž z Léviova domu šel a vzal si lévijskou dceru.** Lévijci jsou kmenem kn?ží, Božích služebník?. Mojžíš je lévijec po otci i po matce, je nejv?tší postavou SZ.
- **Když vid?la, jak je p?vabný** – n?žné místo. Dozvídáme se, že Mojžíš, nejv?tší z prorok? SZ byl kdysi také roztomilým miminkem. Každý z biblických hrdin? je ?lov?kem jako my, jsou nám blízcí, jsou to naši sourozenci. Nejsou nedotknutelní. Naposled dokonce sám B?h se stal ?lov?kem – novorozencem v jeslích.
- **p?ipravila ze t?tiny ošatku** – podobnost s p?íb?hem o Plavá?kovi není náhodná. Tato pohádka je jeden z nejstarších lidských pov?stí, vypráví se od pradávna. Promítá se do ní z?ejm? poznání, že ?lov?k se rodí z vody, tj. p?ed narozením plave ve vod? v mat?in? l?n?. Podobný p?íb?h se vypráv?l o asyrském Sargonovi, perském Kýrovi atd. Mojžíšova matka zám?rn? využívá bláhovosti pohan?, kte?í jsou ochotni v?ít všemu. Písmo popisuje, jak d?kladn? košík zabezpe?ila – není to zoufalý ?in, ale plán. Proto i posílá Mojžíšovu sestru Mirjam (?esky Marii), tehdy sedmiletou, aby se podívala, co se s košíkem stane.
- Zatímco Mojžíšova matka neponechá nic náhod?, není h?í?kou osudu, egyptská princezna bere dít? z vody jako znamení osudu. Pohané jsou otroky okolností, svého prost?edí, jejich ?astý argument je „nemohl jsem jinak“. Kdežto izraelité mohou jednat na okolnostech, na své dob?, nezávisle.
- Na druhou stranu, egyptská princezna jedná z t?ch nejlepších pohnutek, jaké ?lov?k m?že mít – je jí dít ?te líto. Egyp?an?m není líto Izraelc? jako celku, ale když vidí tato Egyp?anka konkrétní dít?, vlastn? d?sledek politiky svého otce, proz?e. Ale, jak jsme uvedli na za?átku, je k tomu bohužel pot?eba toto divadlo.
- Musíme ještě dodat, že a? se jednalo o promyšlený plán, že se Mojžíš stane adoptivním synem faraona, asi jeho matkou zamýšleno nebylo. To je ?ízení boží, které však nejvíce chodí cestami našeho odpov?dného jednání, v tomto p?ípad? jednání Mojžíšovy matky.
- Jak poznala, že je Mojžíš z hebrejských d?tí? Nejspíše podle toho, že byl ob?ezán. Nebo proto, že bylo na?ízeno házet hebrejské chlapce do Nilu, že dob?e v?d?la, co její otec na?ídil.
- Mojžíš, nyní už chrán?ný faraonovou dcerou, m?že se zase vrátit ke své matce a tam vyr?stat. Zpátky ho už jeho matka p?ivedla, tedy už chodil. Nedá se jasn? ur?it, jak starý Mojžíš v té dob? byl, jisté je, že už si na tu dobu pak pamatoval. V další kapitole se totiž p?jde, už jako egyptský princ, podívat, jak se da?í jeho krajan?m.

Návrh výkladu

1. P?ipomenout, že 70ti ?lenná Jákobova rodina p?išla za Josefem, protože zemi, kterou dostali od Boha, byl hlad. V Egypt? z?stali 400 (!) let a za tu dobu se z rodiny stal národ – Izrael. Je to jako kdyby celá vaše rodina odešla do cizí země a pak by z ní byl národ Kraus?, Lander?, Pavelk?, zrovna tak, jako jsou na sv?t? t?eba ?eši, N?mci nebo Poláci.
2. Egyp?ané se Izraelc? báli, ale zároveň je necht?li pustit. Je to podobné, jako když vás n?kdo nemá rád a p?ece si vás po?ád všímá. ?asto, když nám n?kdo nedá pokoj, je to pro to, že nám n?co závidí – že jsme chyt?ejší, šikovn?jší, hodn?jší. Nedá nám pokoj, jako kdyby nám to naše lepší cht?l vzít.
3. Porodní báby neposlechnou faraona. ?lov?k nemá poslouchat nikoho, kdo mu ?íká, aby n?komu ubližoval. Báby se bojí Boha a nemusí se tak bát lidí.
4. Mojžíšova matka nachystá v?ci tak, aby si faraonova dcera myslela, že je to jako v pohádce. (m?žeme dodat: K?es?ané v??í v Boha a tak sice také poslouchají r?zné pohádky a vymyšlené p?íb?hy, ale nev??í jim. K?es?ané nev??í na duchy, strašidla, mimozemš?any a kouzla. Jediný, kdo m?že d?lat zázra?né v ?ci, je B?h)
5. Mojžíš, kterého m?li zabít, tak vyrostl u své vlastní maminky. Pamatuje si, kdo jsou jeho rodi?e a jeho rodina. P?íšt? se dozvíme, jak ho B?h poslal vysvobodit Izraelce.
6. Mocného faraona se spoustou voják? porazily chytrostí a odvahu samé ženy: Porodní báby, Mojžíšova maminka a jeho sedmiletá sestra. A dokonce faraonova vlastní dcera – egyptská princezna. Protože se báli Boha víc než lidí.

Kulisy p?íb?hu

- faraonovi pat?ila celá země, dokonce i lidi. Myslel si o sob?, že je B?h, mysleli si to i Egyp?ané.
- Izraelci museli d?lat cihly – museli nanosit hlínu, skoro bláto, pak do ní p?idali slámu, ale jí st?bla držela pohromad?, pak ji nakrájeli na cihly a usušili na slunci. A t?žké cihly pak museli nosit daleko na staveništ?.
- Nil je nejv?tší ?eka v Africe, kolem Nilu roste rákos vyšší než ?lov?k a v Nilu žijí krokodýli. (pokud se na tyto v?ci nebudeme d?tí ptát)

Motiva?ní otázky

- Které národy znáte? Kdo jsou naši sousedi? Který národ je nejpo?etn?jší?

- Co víte o Egyptu? Jak vypadali Egypťané? Jaké velké stavby stojí v Egyptu? Jak to, že dovedli postavit takové velké stavby a kdo je vůbec stavěl?
- Jak se dělají cihly? Uměli byste dělat cihly? Proč to byla těžká práce?
- Jaká zvířata žijí v Nilu a vůbec v Egyptu? Proč si vlastní maminka nemohla Mojžíše nechat a egyptská princezna mohla? Jak to, že ho pak maminka mohla vychovávat?

Aktivita

- děti mohou zkusit vyrábět cihly třeba z plastelíny a udělat jich tolik, aby z nich šlo něco postavit (to by se ale možná víc hodilo až na přístě?)
- mohou zkusit pouštět v lavičce lodičky ze skořápek, která z nich doplave až na místo, kde se koupe egyptská princezna (panenka)
- nakreslit mohou faraóna, Egypt, Mojžíše, jak plave v košíku, nebo egyptskou princeznu

Odkaz na pracovní list

[19 Poroba Izraele a narození Mojžíše](#)

Kam dále

[NŠ Louny](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[NŠ Louny](#)

Biblický odkaz (kat)

[Exodus 1,1–2,10](#)